

* * *

Поради характерния си начин на живот в миналото циганите/ ромите в още по-голяма степен от другите балкански народи приемат традиции, образи, мотиви и сюжети заимствани от културата на другите етноси. Допълнителна заслуга за това има и специфично-циганския/ ромския „религиозен синкретизъм“, изразяващ се в преплитането на християнски и мюсюлмански вярвания в светогледа на циганските/ ромските групи. Това благоприятства за възприеманена българо-славянски и турско-арабски предания и обреди. Неромските елементи се осмислят и модифицират така, че да функционират като част от ромската традиция и идентичност.

„Традициите имат дълбоки корени в историята на ромите, предавани са от поколение на поколение. На тях в голяма степен се дължи запазването на етноса, те поддържат етническото самосъзнание. В традициите се отразява разбирането на ромите за добро и лошо, чисто и нечисто, ценности относно брака, семейството, жизнения път на човека” (Кючуков 2006: 15).

По традиция жената не участва в дейности извън семейството и рода, но тя е в основата на всички календарни и семейни празници. Циганската/ ромската жена има главна роля на носител и пазител на традициите, които трябва да предаде на следващото поколение. „.....при ромите в резултат на дългия скитнически живот за продължително време се запазва в специфичен вид матриархат - на особена почит е най-възрастната жена в рода, която пази обичаите и дава съвети на другите” (Цит. по Стојановски 1974: 41).

Съхранявайки традиционните цигански/ ромски празници и обичаи, тя следи за спазване на редица норми и забрани, изпълнява множество обредни действия, бди над всичко, в което вярва, че ще спомогне за реализиране на основната ѝ мисия – опазване на семейството и съхраняване на етноса.

Специфичният бит, груповите и регионални варианти определят и редицата характерни особености при празнуването на традиционните цигански/ ромски празници. Като правило се придържат към т.нар. “стар стил” на християнския православен календар (13 дни след официалния църковен календар), който в тяхната историческа памет е станал традиционен. Това се отнася до по-голямата част от календарно фиксираните празници, а при т.нар. “плаващи” (Великден и двата байрама) се спазва датировката на местното население (Марушиакова, Попов 1993: 167-168).

Друга специфична особеност в годишния празничен цикъл на циганите/ ромите е, че в него няма големите предпразнични и ежеседмичните